

- ◆ మృత్యుయ రాగం
- ◆ కాకునూరి అప్పకవి అప్పకవియాన్ని ఎప్పుడు రాశాడు ?
- ◆ జాయజాదు
- ◆ మధుర బంజారాల సృత్య సాందర్భం
- ◆ బంజారాల భాగ్వతిధాత “శ్రీ వసంతరావ్ నాయక్”
- ◆ ముబిగిండ వీరభద్రయ్ కథలు - మరిపిస్తున్న జీవిత సత్కాలు
- ◆ కూచించి తిమ్మకవి శతక సాహిత్యం - సమకాలీనత
- ◆ మాజిరెడ్డి సులోచన నవలల్లో ‘ప్రాదరాబాద్’

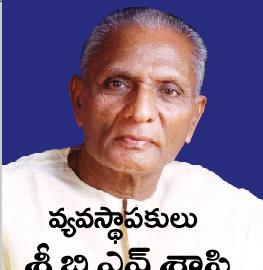
మూసి

MUSI

♦ Samputi : 26 ♦ Sanchika : 10 ♦ Pages : 64 ♦ Rs. 20
♦ August 2023

UGC Care List
Approved Journal

వ్యవస్థాపకులు
శ్రీ బి. ఎస్. శాస్త్రి
సంపటి : 26 సంచిక : 10

ఆగస్టు - 2023

‘శోభకృతీ’ అధిక శ్రావణ మాసం
సంపాదకులు (EDITOR)
సాగి కమలాకర శాస్త్రి

SAGI KAMALAKARA SHARMA

సహా సంపాదకులు (ASSOCIATE EDITOR)
డా. దత్తాయి అట్టెం
Dr. DATTAIAH ATTEM

Printed and Published by
B. Anantha Laxmi

Type Setting at :
Kavyasree Graphics
Ph: 934 797 1177

Printed at : Sri Sai Process
Ph. 27563075

విడీప్రైట్ : 20/-

సంపత్తుర చందా : 200/-

సాహస్ర సభ్యుల్లం : 2500/-

(పది సంపత్తురాలు మాత్రమే)

చెక్కులు, డి.డి.లు ‘మూలీ తెలుగు మాసపత్రిక’ (MUSI Telugu Monthly Magazine) పేరుపై మాత్రమే పంపాలి.

విపరాలకు : మేనేజర్, మూలీ మాసపత్రిక,
2-2-1109/ఒక - ఎల్పజి-10,
బతుకమ్మకుంట, బాగ్ అంబర్సేట్,
ప్రాదరాబాద్ - 500 013
ఫోన్ : 934 797 1177

email : editormusi@gmail.com

ISSN INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
ISSN 2457-0796

**UGC
APPROVED
JOURNAL**
జ్ఞాన-విజ్ఞాన విముఖతాయి

మూలీ

చటువి దాచుకొదగిన ఏకైక తెలుగు మాసపత్రిక

సాహిత్య
సాంస్కృతిక
చారిత్రక

ఈ సంచికలో ...

ప్రాచీనీలు

మృగ్మయ రాగం ... ఆచార్య బాదాచి వెంకటేశ్వరు	7
కాకునూరి అప్పకవి అప్పకవియాన్ని ఎప్పుడు రాశాడు? ... ఆచార్య వెలుదండ నిత్యానందరావు	11
జాయిజాడు (బండారం కథలు -20) ... డా. నందిని సిధారెడ్డి	13
మధుర బంజారాల సృత్య సౌందర్యం ... డా. మంత్రి శ్రీనివాస్	17
భారతీయాకరణ 14 : ఆంగ్రమూలం : బలరాజ్ మధోక్, తెలుగు : కోవెల సంపత్తురమారావు	21
శుకపక్షము ((గ్రంథాంతరంగం-26) ... ఘుట్టమరాజు	25
పద్యమనోహరం - 44... గన్నవరం గిరిజామనోహర్ బాబు	32
డా. అయ్యాచితం నబీశ్వర శర్మగారితో మూలీ ముచ్చట ... డా. అట్టెం దత్తయ్య	33
‘పోతన చరిత్రము’ మహోకావ్యము - తెలంగాణ స్పృహ ... డా. ఎం.వి. పట్టార్థన్	37
బంజారాల భాగ్యవిధాత “శ్రీ వసంతరావ్ నాయక్” ... దేవాపత్ర శిల్ప	41
ముదిగొండ వీరభద్రయ్య కథలు - మురిపిస్తున్న జీవిత సత్యాలు ...	
ఆచార్య దార్ఢ వెంకటేశ్వర రావు	43
కూచిమంచి తిమ్మకవి శతక సాహిత్యం - సమకాలీనత ... డా. మల్లిపూడి రవిచంద్ర	49
మాదిరెడ్డి సులోచన సవలల్లో ‘ప్రాదరాబాద్’ ... స్పృహ భువకర్	54

కీపిలేలు

దాశరథి కవితా శరథి ... డా. గన్నోజు శ్రీనివాసాచారి - 5; చస్తూ బతకడమే ... భూతిపాశ అరుణ - 6; తుకారాం అభంగం ... డా. మంత్రి శ్రీనివాస్ - 6; స్వప్నం ... జంగం స్వయంప్రభ - 10; విలాపగీతం ... జి. గోపి - 40; పాడుపలై ... కంచరాన భుజంగరావు - 53; ప్రశ్నగా మారిన చిరునామా ... డా. తండు కృష్ణ కౌండిన్య - 62.	
--	--

సీపీస్ట్రీలు

విరాజిల్లిన తెలంగాణ అవధాన వైభవం ... సాగ్రా సత్తయ్య	59
అరుదైన యాత్రాకథనం ... శ్రీనివాస్ బందా	60
స్వకృతి ...	61

ఈ పత్రికలోని వ్యాసాలు, కథలు, కవితలు, అజ్ఞాప్రాయాలు ఆ యా రచయితల సాంతమే
కాని పత్రికకు ఆ అభిప్రాయాలతో ఎటువంటి సంబంధం లేదు.

Printed, Published and Owned by : B. Anantha Laxmi, 3-4-245/1, Lingampally, Kachiguda,
Hyderabad - 500 027. Telangana.

Office : 2-2-1109/BK-LIG 10, Bathukammakunta, Bagh Amberpet, Hyderabad - 13.

Printed at Sri Sai Process, 3-4-612/1, Narayanguda, Hyderabad - 500 029. Telangana.

Editor : Dr. Sagi Kamalakara Sharma. RNI No. 37723/80

ନା ହଦ୍ୟ ରକନକୁ ହୃଦୟ ଦାତରଙ୍ଗ ହଦ୍ୟାଲେ!

డా. అయ్యాచితం నటేశ్వర శర్మ

“నిండు కుండ తొణకదు, భారీ కుండ శబ్దం చేయుకుండా ఉండదు. ఇత్తడి చేసే శబ్దం పుత్తడి చేసే దానికన్నా ఎక్కువ” అన్నట్టుగా ఉంటుంది మన తెలుగు కవుల, రచయితల విధానాలు. వాటిపద్ధతిలోనే అవార్డులు, ఆదరణలు కూడా. ఆక్షరాలను ఉపాసిస్తూ, కవిత్వం కోసమే జీవిస్తూ ఉన్నవారు అలస్యంగా అయినా అందరికంటే ప్రకాశంగా, చిరకాలం వెలుగొందుతారు. డా.అయాచితం నటేశ్వర శర్మగారు విద్యార్థి దశలో ఎత్తిన కలాన్ని ఎనిమిది దశాబ్దాల వయసులో కూడా ఆపకుండా ఆక్షరయజ్ఞం చేస్తూనే ఉన్నారు. శోకం, పద్యం, గేయం, పచనం, వ్యాసం ఏ ప్రక్రియను తీసుకున్న వారికి ఒక ప్రత్యేక స్థానాన్ని భద్రపరుచకున్నారు. యాఖైకి పైగా పుస్తకాలు. 120కి పైగా అవధానాలు చేసి తెలుగు సాహిత్యానికి వస్తుతెచ్చినవారు. వీరు సంస్కృత పండితులుగా, మహో అవధానిగా, అధ్యాపకులుగా, అధ్యాత్మికవేత్తగా, ప్రాచీర్యులుగా, ఓరియంటల విభాగాదిపతి (డిన్)గా సేవలందిచిన వారు. ఆలస్యంగా అయినా తెలంగాణ రాష్ట్రపథమ్మం ప్రతి ఏటా అందిస్తున్న ‘దాశరథి కృష్ణమాచార్య పురస్కారం’ 2023 సంవత్సరానికి వరించిన సందర్భంగా శుభాకాంక్షలు తెలుపుతూ వారితో మూర్సి ముచ్చట.

డా. ఆట్టం దత్తయ్య, సహాయాచార్యులు, శ్రీ వెంకటేశ్వర కళాశాల, ధిల్లీ విశ్వవిద్యాలయం, 949771 5445

- 1. 2023 సంవత్సరానికిగాను దాశరథి అవార్డు మిమ్మల్ని వరించినందుకు మీరూ పొందిన ఆనందాన్ని మాత్తే పంచుకుంటారా?**

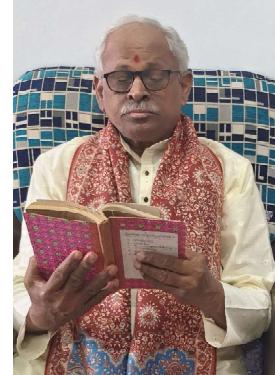
అయి: తెలంగాణరాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రతి ఏడాదీ ప్రకటించే ప్రతిష్టాత్మకమైన దాశరథి పురస్కారం ఈ ఏడాది (2023) నాకు ప్రకటించి, ప్రదానం చేయడం ఎంతో సంతోషాన్ని కలిగించింది. ఈ అవార్డును నాకు ఇవ్వడంలో మూలకారకులైన మాన్య ముఖ్యమంత్రి వర్యులు శ్రీ కల్వకుంటల్ చంద్రశేఖరరావు గారికి నాధన్యవాదాలు. ఈ అవార్డు నాకు ఆల్యంగా వరించినా, ఆమృత ఘలంగా లభించిన పురస్కారంగా నేను అనుబూతిని పొందాను.

2. మీ రచనావ్యాసంగం ఎప్పుడు మొదలైంది? పేరణ ఎవరు?

అయిః నా రచనావ్యాసంగం నా 12వ ఏటనే ప్రారంభమైంది.
 1967లో నేను తిరుమలలోని శ్రీవేంకట్టశ్వర వేదసుంస్కృత పారశాలలో
 సంస్కృతం ఎంతెన్ను కోర్చులో చదువుకుంటున్నప్పుడు మా కళాశాల
 ప్రాచార్యులు శ్రీమాన్ కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు ప్రతివారం
 విద్యార్థులలోని ప్రతిభను ప్రోత్సహించేందుకు వక్కతావ్యాసీల్ని, కవితా
 రచనలను పోటీలుగా నిర్వహించేవారు. ‘విద్యాచివర్ధిని సభ’ అనే
 పేరుతో సాగే ఈ పోటీలలో నేను పాల్గొనే వాళ్ళి. అప్పుడే నాకు
 సంస్కృత శ్లోకరచనలో ప్రాచీణయం కలిగింది. అలా నేను రచనా
 వ్యాసంగంలోకి అడుగుపెట్టాను. నా కవితా రచననకు ప్రేరణ మా
 గురువులే.

3. ఇంటిలో పెద్దవారుగా మీరు అనుభవించిన కష్టాలు, సుఖాలు, బాధ్యతలను గూర్చి తెలుపండి!

అయిః మాది మద్యతరగతి కుటుంబం. నా తండ్రి ఉ పాధ్యాయుడు. అయసకు నెలకు 120 రూపాయల వేతనం మాత్రమే

ఉండేది. నాకు ముగ్గురు తమ్ముళ్ళు, ఒక అక్క ఒక చెల్లెలు. మాది పెద్ద కుటుంబం. నా తండ్రి చాలిచాలని జీతంతో మమ్మల్ని అందరినీ పోషించేవారు. నా బాల్యంలో మేము అనుభవించిన కష్టాలు ఇంతా అంతా కావు. కానీ మానాన్నగారి దూరధృష్టి, ఆత్మదైర్యం మమ్మల్ని ముందుకు నడిపించింది. ఇంతటి కష్టావస్తులో కూడా మా కుటుంబంలో ఆనందోత్సాహాలకు కొరత ఉండేది కాదు. మమ్మల్ని అదరించే బంధుగణం, శ్రేయాభిలాషులు ఎందరో మా కుటుంబాన్ని కష్టాలో ఆదుకున్నారు. నేను మా కుటుంబంలో పెద్దకొడుకును కావడం వలన నాకు బాధ్యతలు ఎక్కువగానే ఉండేవి. మా సోదరులు, సోదరి నా అందదండలతో, ప్రోత్సాహంతో చదువులలో రాణించి, ఉద్యోగాలలో సిరపడారు. ఇప్పుడు మా కుటుంబంలో ఏ లోటూ లేదు.

4. మీ పరిశోధన ప్రస్తావాన్ని గురించి కొన్ని మాటలు చెప్పండి!

ఆయా: నా పరిశోధన ప్రస్తావం 1986లో ప్రారంభమైంది. అదట నేను ఉప్పునియావిశ్వవిద్యాలయంలోని సంస్కృతశాఖలో డిఎస్‌డి పిల్లలోదుకోవచ్చి దరశాస్త్రాను చేపుణ్ణానాను ఆస్తి

శాఖాధ్యక్షులు ఆచార్య పుల్లెల శ్రీరామచంద్రుడు గారు. వారిని కలిసినపుడు వారు నాకు పరిశోధనాంశంగా ‘మహాభారతంలో తాత్ప్రకాంశాల పరిశీలన’ అనే విషయాన్ని సూచించారు. కానీ నాకు ఆ సంపత్తురంలో సీట్ల కొరత కారణంగా అవకాశం లభించలేదు. ఆ తరువాత శాఖాధ్యక్షులైన ఆచార్య ప్రమోద గజేశలాలే గారి సూచనతో ఎం.ఫిల్. చేయాలని నిర్దిశించుకొన్నాను. సీటు దొరికింది. ‘అముక్తమాల్యద చంపూకాప్య పరిశీలనము’ అనే అంశంపై ఎం.ఫిల్. కోసం పరిశోధన చేశాను. 1984లో నాకు ఎం.ఫిల్. అవార్డు అయిది. వెంటనే 1989 లాలే గారి ప్రోత్సాహంతో ‘సౌందర్యలహరి - ఒక అధ్యయనం’ అనే అంశంపై పిహెచ్.డి. కోసం ప్రయత్నించాను. ఆచార్య కప్పగంతుల కమలగారి పర్యవేక్షణలో 1994లో నాకు డాక్టరేటు పట్టాల లభించింది. ఇది స్థాలంగా నా పరిశోధన నేపద్ధుం. ఆ తరువాత వివిధ సందర్భాలలో, వివిధ పత్రికలలో నా విమర్శ వ్యాసాలు ప్రచురితమయ్యాయి. నిత్యశోధన నా సాహిత్య జీవితంలో ఒక భాగమైపోయింది.

5. మీ పిహెచ్.డి. పరిశోధనకు బంగారు పతకం వచ్చినట్లు తెలుసు. మీ పరిశోధనను గూర్చి రెండు మాటలు....!

అయి: సౌందర్యలహరిపై నా పరిశోధనకు స్వర్ణపతకం వచ్చింది. ఈ పరిశోధన నాలో అనేక విధాలుగా మార్పును తెచ్చింది. శంకర భగవత్పాదుల అధ్యాత్మక్తి, స్తోత్రాలలో ‘సౌందర్యలహరి’ అగ్రగణ్యమైంది. ఈ స్తోత్రానికి పది ప్రసిద్ధవ్యాఖ్యానాలున్నాయి. ఈ స్తోత్రం అంతా తంత్ర, యోగ, సాహిత్య శాస్త్ర వైభవాలకు నిలయం. ఒక్కుక్క శ్లోకంలో గల అధ్యుత రచనాక్షతని అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రముఖ విద్వత్పువి దోర్చుల విశ్వాంధ శర్ప పంచి వారిని ఆశ్రయించి, అధ్యయనం చేయవలసి వచ్చింది. ఆచార్య కమలగారు నన్ను చక్కని సూచనలతో ముందుకు నడిపించారు. నాలుగు సంపత్తురాలు పట్టుదలతో కృషిచేసి, పిహెచ్.డి. పట్టాతో పాటు స్వర్ణపతకం కూడా సాధించాను.

6. సంస్కృత పండితులైన మీరు తెలుగు పద్యరచనకు ఘాసుకొనడానికి ప్రేరణ ఎవరు?

అయి: నేను తిరుపతిలో ప్రాచ్యకళాశాలలో చదువుతున్నప్పుడు తరగతులు లేని విమాన సమయంలో మా కళాశాల గ్రంథాలయానికి వెళ్ళివాళ్ళి. అక్కడ దాశరథి, సినారెల సాహిత్య గ్రంథాలు లభ్యమయ్యాయి. దాశరథి పద్మాలను చదివినప్పుడు నేను కూడా అలూంచి పద్మాలను రాయాలని తపంచేవాళ్ళి. ఆ తపన నన్ను పద్మకవిత్వంలోకి దారితీయించింది. నిత్యం నిరంతరం పద్మాలు రాయడానికి నేను చేసిన సాధన నన్ను ఈ దశలో నిలబెట్టింది. నా పద్మరచనకు ప్రేరణ దాశరథి పద్మాలే.

7. మీరు అవధానులు కూడా కడా. దానిని గూర్చి రెండు మాటలు!

అయి: నేను కామారెడ్డి ప్రాచ్యకళాశాలలో సంస్కృతాచార్యులిగా

ఉద్యోగం చేస్తున్నప్పుడు నా సహప్రతులైన డా. వాచస్పతిగారితో సాహచర్యం వలన అవధానంపై అస్త్రి కలిగింది. అవధాని శంకాంక, శతావధాని గుమ్మన్నగారి లక్ష్మీనరసింహశర్మ గారు మా కళాశాలలో అవధానం చేసినప్పుడు వారి అవధానంతో ముగ్గుడనై నేనూ అలా అవధానం చేయాలని సంకల్పించుకున్నాను. డా. వాచస్పతిగారి ప్రోత్సాహంతో ఎన్నో అవధానాలు చేశాను. మొత్తం 120 వరకు అవధానాలు చేశాను. సంస్కృతంలో ఆన్‌లైన్‌లో ఒక శతావధానం కూడా చేశాను.

8. వాచస్పతిగారితో కలిసి చేసిన జంట అవధానాలలోని కొన్ని జ్ఞాపకాలను పంచుకుంటారా?

అయి: డా. అవధానం రంగనాథ వాచస్పతిగారంటే నాకు అమితమైన ప్రేమ. వారి స్నేహంతోనే నేను చాలా విషయాలు నేర్చుకున్నాను. ఆయన కదిలే పద్యం పంచివారు. ఏ విషయాన్ని అయినా సమగ్రంగా తెలుపగల నడిచే విజ్ఞాన సర్వస్వగంగా ఉండేవారు. వారితో గల స్నేహసాహచర్యంతో జంటగా అవధానాలు చేసే అవకాశం లభించింది. పద్యపూరణలలో, ధారణలలో మా ఇద్దరి ప్రదర్శన అతికినట్లు ఉండేది. ఇది ఆశ్చర్యకరం. మాలో సమాన భావాలుండడమే కారణం. అలా మేము అన్ని అవధానాలనూ చేశాం. బీబీపేటలో ఒక రోజు ఇద్దరం కలిసి గంటలో అవధానం చేశాం.

9. మూడు దశాభ్యాలకుపైగా అధ్యాపకవ్యతీలో ఉన్నమీరు ఎలాంటి అనుభూతులను పొందారు?

అయి: 1977 నుండి 2014 వరకు నేను కామారెడ్డిలోని ప్రాచ్యవిద్యాపరిషత్తు ప్రచ్ఛకళాశాలలో సంస్కృతాధ్యాపకునిగా పని చేశాను. 37 సంపత్తురాల సుదీర్ఘమైన అధ్యాపకవ్యతీ నన్ను అపూర్వానుభూతులను పంచింది. విద్యార్థులకు పార్యబోధనలో నేను ఎంతో సంతృప్తిచెందేవాళ్ళి. పూర్వాధ్యాయునం లేకుండా ఏనాడు నేను పారం చెప్పేలేదు. అదే నా అధ్యాపక నిబిద్ధతకు ఉదాహరణ. నా పారంతో నా విద్యార్థులు ఎంతో నేర్చుకున్నారని ధైర్యంగా చెప్పగలను.

10. సాయంప్రాచ్య కళాశాలకు, ప్రాచార్యులుగా, ఓరియంటల్ డీన్గా మీ అనుభం?

అయి: ప్రాచ్యకళాశాలలో నేను ఏదు సంపత్తురాలపాటు ప్రధానాచార్యులిగా పనిచేశాను. నా సహాయాన్ని సంస్కృతాచార్యులు నాకు సంపూర్ణంగా సహకారాన్ని అందించారు. మేమంతా ఏకుటటుంబ సభ్యులుగానే పనిచేశాం. నా ప్రాచార్యవ్యతీలో కళాశాలకు ఎంత సేవచేయాలో అంతకంటే మిన్నగానే చేశానే సంతృప్తి నాకు మిగిలింది. ఓరియంటల్ డీన్గా నా అనుభూతి అనిర్వచనీయం. తెలుగు, సంస్కృతం, మరాటి, హిందీ, ఉర్దూ, అరబిక్ భాషలలో గల ప్రాచ్యకళాశాలలన్నీ నా పద్యవేక్షణలో ఉండేవి. ఇప్పటికీ

వాళ్ళందరూ నన్ను దీవిస్తున్నారంటే నేను దీన్గా నా సేవలను నిజయితీగా అందించాననే సంతృప్తిని పొందుతున్నాను.

11. మీరు ముద్రించిన తొలి రచనకు సంబంధించిన అనుభూతిని మాతో పంచుకుంటారా?

అయిః నా తొలి ముద్రిత రచన ‘పసంతకుమారి’. ఇది గేయరూపకం. పసంత బుతువులోని రమణీయ శోభలను వర్ణించిన ఈ రూపకానికి నా అభిమానకవి డా. సి. నారాయణ రెడ్డిగారు కవితాత్మకంగా తమ అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తం చేయడం నాకు ఎంతో అనందాన్ని కలిగించింది. ఇది 1981లో ముద్రితమైంది.

12. మీ పద్యకావ్యాల ప్రత్యేకతను గూర్చి వివరిస్తారా?

అయిః నేను రచించిన సంపూర్ణ పద్యకావ్యాలు రెండు. మొదటిది శ్రీవేంకటేశ్వర విలాసము. ఇది ఏడు ఆశ్వాసాల ప్రబంధం. ఒక్కొక్క ఆశ్వాసానికి ఒక్కొక్క కొండచొప్పున ఏడు కొండలపేర్లను ఏడు ఆశ్వాసాలుగా రూపకల్పన చేశాను. శ్రీ, శేషశైల, గరుడాచల, వేంకటాద్రి, నారాయణాద్రి, వృషభాద్రి, వృషాద్రి ఖండాలుగా విభక్తమైన కావ్యం ఇది. రెండవది ‘శకుంతల’ ఇది మహాకవి కాళిదాస కృత్తమైన ‘అభిజ్ఞాన శాకుంతలమ్’ నాటకానికి పద్యరూపానువాదం. ఇది కూడా ఏడు ఆశ్వాసాలతో ఉంది. మూలనాటకంలో ఏడు అంకాలు, నా పద్యకావ్యంలో ఏడు ఆశ్వాసాలుగా రూపొందాయి. ఈ రెండూ నాకు పద్య ప్రబంధకవిగా పేరు తెచ్చిన స్పృజనలు. ఇవే కాకుండా పద్యశక్తాలు, ఖండకావ్యాలు ఎన్నో రాశాను. వాటిలో ‘బుతుగీత’, ‘సమయవిలాసిని’, ‘భారతీప్రశ్ని’ వంటివి కొన్ని:

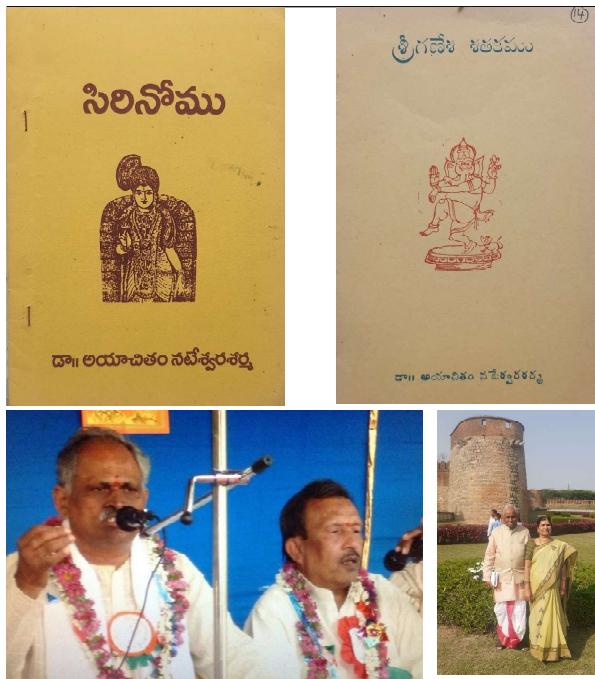
13. మీరు రాసిన తెలంగాణ సుప్రభాతం, కాలబైరవ సుప్రభాతం చాలా ప్రాచుర్యాన్ని పొందాయి కదా. వాటిని గూర్చి రెండు మాటలు చెప్పండి.

అయిః నా కాలబైరవ సుప్రభాతం రామారెడ్డిలోని కాలబైరవుని వైభవాన్ని తెలుపుతూ, అక్కడి అశేషభక్తజనులకు పరసయోగ్యమై ఆదరణ పొందింది. ఈ సుప్రభాతాన్ని నా గళంతోనే ధ్వనిముద్రణచేసి, ప్రతినిట్యం ఆ క్లైట్రంలో భక్తులకు వినిపిస్తుండడం నాకు సంతోషాన్నిచ్చింది. ‘తెలంగాణ సుప్రభాతం’లో తెలంగాణలోని వివిధ చారిత్రక, సాంస్కృతిక, సామాజిక వైభవాలను పరిచయంచేస్తూ, ‘తెలంగాణ భూమాత్రకే! సుప్రభాతమ్’ అనే మకుటంతో తెలంగాణ తల్లికి మేల్కొల్పువు చెప్పడం కనబడుతుంది. దీనిని తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారే మథర గాయనీగాయకులతో స్వరకల్పన చేయించి, ధన్యముద్రితం చేయించారు. నా రచనలలో ఇదొక అపూర్వ ఘట్టం.

14. దాశరథిగారితో మీకన్న అనుబంధం?

అయిః 1974లో నేను ‘విక్రాంతిగీతి’ అనే కవితా సంకలనం కోసం దాశరథిగారికి లేఖ రాశాను. అదే నా తొలి అనుబంధం. వారు నా కవితలను చదివి బాగున్నాయని ఆశీర్వదించారు.

అచ్చుప్రాపు? లు వచ్చాక పంపిస్తే ఆభిప్రాయం రాస్తానన్నారు. కానీ నేను దానిని అచ్చువేయలేకపోవడంతో రాత్మప్రతిరూపంలోనే ఉండి పోయింది. మా కళాశాల రజతోత్సవాల సందర్భంగా 1996లో మా కళాశాలకు దాశరథిగారిని ముఖ్యాతిధిగా ఆహ్వానించడానికి నేను, మా కళాశాల విద్యార్థి సంఘాధ్యక్షుడు సత్యనారాయణతో కలిసి బహీరభాగులో ఉండే మాత్రాల్చీ అపార్ట్మెంటులో ఉన్న దాశరథి గారిని కలవడానికి వెళ్లాము. వారు ముఖ్యిల్సి ఆప్యాయంగా పలుకరించి, విషయం అడిగారు. కానీ మేము కోరిన రోజున రాలేననీ, మీరట్ విశ్వవిద్యాలం నుండి గౌరవ డాక్టరేట్ స్టీకరించడానికి వెళ్లున్నాననీ చెప్పడంతో, మా కళాశాల వారిక్క సంచిక కోసం సందేశం రాశివ్యమని కోరగా, ఆ తరువాత వారు పంపారు. అది ‘మనస్సిని’ అనే మా కళాశాల వార్డ్ కసంచికలో అచ్చయింది. ఇలా వారితో ఈ రెండు పర్మాయాలే అనుబంధం ఉంది.

15. సంస్కత పండితున్న మీరు సాంకేతిక మాధ్యమాలతో కూడా ముందుంజలో ఉన్నారు. ఇదెలా సాధ్యం?

అయిః నాకు ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానంపై ఎంతో ఆసక్తి. నా స్వయంలను, కళలను సాంకేతికంగా అందరితో పంచుకోవాలనే తపసతో కంప్యూటర్ను వినియోగించే వాళ్లి. ఇప్పుడు సెల్ఫోన్లే కంప్యూటర్లుగా పనిచేస్తున్నందువల్ల, దాని ద్వారా సులభంగా నా స్వయంలను ఎప్పటికప్పుడు అందరికీ పంచగలుగుతున్నాను. ఇది నాకెంతో సంతృప్తిని కలిగించింది.

16. మేడం (అరుణకుమారి) గారు కూడా కవయిత్రి కదా! మీ శిక్షణ ఏమైనా ఉందా?

అయిః నా శ్రీమతి అరుణకుమారి సహజంగానే కవసం, కథారచన, లలిత సంగీతం పట్ల ఆభినివేశం కలిగిన వ్యక్తిత్వం కలిగి ఉంది. నా శిక్షణ లేకుండానే ఆమె ఎన్నో స్వయంలు చేసింది. ఆమె ముద్రితకవితా సంపుటి ‘అరుణ కిరణాలు’. పత్రికలలో చాలా కథలు ముద్రితాలయ్యాయి. రేడియోలో కూడా సాహిత్య ప్రసంగాలు చేసిన అనుభవం ఉంది.

17. సంస్కతం, తెలుగు సాహిత్యాల్యతో బాటు కొంత సంగీత పరిజ్ఞానం కూడా ఉంది. దానిని గూర్చి వివరిస్తారా?

అయిః నాకు శాస్త్రీయ సంగీత పరిజ్ఞానం లేదు. లలిత గీతాలను రచిస్తూ, నచ్చిన తీరులో పాడుకోవడం అలవాట్టింది. అంతేతప్ప నేను సంగీతంలో ఓనమాలు కూడా నేర్వనివాళ్లి.

18. మీ చేతిరాత అంత అందంగా ఉండడం ఎలా సాధ్యమైంది? మీరు ఇచ్చే ముందుమాటలను మీ చేతిరాతతోనే ప్రీంటు చేసుకుంటారు చాలామంది.

అయిః నాకు చేతిరాత నా స్వయం సాధనతోనే సాధ్యమైంది. మా నాస్తిగారి దస్త్రులీ అందంగా ఉండేది. ముత్యాలపేరు వలె ముఖ్యటగా ఉండేది. ఆయన నుండి వారసత్వంగా లభించిన ఈ గుణాన్ని నేను సాధనతో వస్తెలు దిద్దుకున్నాను. చేతిరాత అందంగా ఉండాలనీ, నిర్వహించాలనీ మా నాస్తిగారు చేసిన ఉపదేశాన్ని నేను పాచిస్తున్నాను. అందువల్లనే నా చేతిరాతకు ఆకర్షితులై యధాతథంగా తమ పుస్తకాలలో అచ్చువేసుకుంటున్నారు.

19. ‘మూసి’ పత్రికతో మీకున్న అనుబంధాన్ని వివరిస్తారా?

అయిః ‘మూసి’ నా ఆభిమానసాహిత్య పత్రిక ‘భారతి’ తరువాత ఆ స్థాయిలో ఈ పత్రికను నిర్వహిస్తున్న సంపాదకులు ఆచార్య సాగి కమలాకరణర్థగారు అభినంద్యులు. ఎందరినో విద్యత్తపులుగా తీర్చిదిద్దుతున్న మూసితో నాకు ఎన్నో ఏళ్లుగా అనుబంధం ఉంది. నేడు తెలుగు సాహిత్యాన్ని రక్షిస్తూ ప్రచారం చేస్తున్న అపురూప పత్రిక ‘మూసి’.

సాగి, నవీకరపునల సాధనజేసేడి పండితాళికిన్

దాగిన సాహితీ నిధులు దారశనిచ్చేడి ‘మూసి’వాసిలో

సాగుచు, నిత్యశోభకుల స్పందనలన్ గొసుటే వరమ్మగా

స్వాగతమొపు నిల్విన విశారద ‘మూసి’ని ప్రస్తుతించెదన్!

— — —
‘ఖరీదీకర్తల్కుల ఖర్చులక్కు పంచ త్రాళిక్క
జీర్ణ జ్ఞానార్థులు జీర్ణ జ్ఞానార్థులు జీర్ణ జ్ఞానార్థులు
జీర్ణ జ్ఞానార్థులు జీర్ణ జ్ఞానార్థులు జీర్ణ జ్ఞానార్థులు
జీర్ణ జ్ఞానార్థులు జీర్ణ జ్ఞానార్థులు జీర్ణ జ్ఞానార్థులు !’

